SET–A

Roll No. [ ]

Total No. of Printed Pages—15

718 R/E/DE (R/E)

[Regular/Ex-Regular/DE (R/E)]

EDN

(Arts)

(For Students registered in 2016, 2017 & 2018)

2 0 2 0 (A)

ARTS

EDUCATION

Full Marks : 70

Time : 3 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

ଦକ୍ଷିଣ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରଶ୍ନର ମୂଲ୍ୟାଙ୍କ ସୂଚାଉଛି

Answer the questions of ***all*** *the Groups as directed*

ନିର୍ଦ୍ଦେଶମତେ **ସମସ୍ତ** ବିଭାଗରୁ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ

Candidates are required to answer very short answer type questions serially and continuously

ପରୀକ୍ଷାର୍ଥୀମାନେ ଅତି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତରମୂଳକ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର କ୍ରମାନ୍ୱୟରେ ଓ ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ

downloaded from StudentSuvidha.com

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

GROUP—A

କ—ବିଭାଗ

1. Select the correct answer out of the four alternatives given under each sub-question and write it at the answer space : 1×10=10

ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପପ୍ରଶ୍ନ ତଳେ ଥିବା ଚାରୋଟି ବିକଳ୍ପ ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛି ଉତ୍ତର ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ :

(a) Who among the following gives equal importance to body, mind and spirit in his definition of education?

ନିମ୍ନୋକ୍ତ କିଏ ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷାର ସଂଜ୍ଞାରେ ଶରୀର, ମନ ଓ ଆତ୍ମା ଉପରେ ସମାନ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଅନ୍ତି?

(i) Gopabandhu / ଗୋପବନ୍ଧୁ

(ii) Gandhiji / ଗାନ୍ଧିଜୀ

(iii) Rousseau / ରୁଷୋ

(iv) Dewey / ଡ୍ୟୁଇ

(b) Who among the following has given the idea of supramental transformation?

ନିମ୍ନୋକ୍ତ କିଏ ଅଧିମାନସ ରୂପାନ୍ତର ବିଷୟରେ ଧାରଣା ଦେଇଛନ୍ତି ?

(i) Rousseau / ରୁଷୋ

(ii) Aurobindo / ଅରବିନ୍ଦ

(iii) Gopabandhu / ଗୋପବନ୍ଧୁ

(iv) Gandhiji / ଗାନ୍ଧିଜୀ

StudentSuvidha.com
downloaded from
Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

(c) Rousseau has told that "all wickedness comes from weakness". What message does it give to a teacher?

ରୁଷୋ କହିଛନ୍ତି ଯେ, 'ଦୁର୍ବଳତା ଗର୍ହିତ କାର୍ଯ୍ୟର ଜନନୀ।' ଜଣେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ଏହା କି ବାର୍ତ୍ତା ଦେଉଛି?

(i) Develop the body / ଶରୀରର ବିକାଶ କର

(ii) Develop the mind / ମନର ବିକାଶ କର

(iii) Develop the heart / ହୃଦୟର ବିକାଶ କର

(iv) Develop the soul / ଆତ୍ମାର ବିକାଶ କର

(d) Which of the following statements is not correct about the process of learning?

ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଦିଆଯାଇଥିବା କେଉଁ ଉକ୍ତିଟି ଠିକ୍ ନୁହେଁ?

(i) Change in behaviour happens because of experience.

ଅନୁଭୂତି ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟାବହାରିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ।

(ii) Change in behaviour happens because of practice.

ଅଭ୍ୟାସ ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟାବହାରିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ।

(iii) Change in behaviour happens because of teaching.

ଶିକ୍ଷାଦାନ ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟାବହାରିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ।

(iv) Change in behaviour happens because of maturation.

ପରିପକ୍ୱତା ଯୋଗୁଁ ବ୍ୟାବହାରିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୁଏ।

downloaded from StudentSuvidha.com

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

(e) Who has advocated the classical conditioning theory?

ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଅନୁବନ୍ଧନ ତତ୍ତ୍ୱର ପ୍ରବକ୍ତା କିଏ?

(i) Pavlov / ପାଭ୍‌ଲଭ୍

(ii) Skinner / ସ୍କିନର୍

(iii) Thorndike / ଥର୍ଣ୍ଡାଇକ୍

(iv) Kohler / କୋହଲର୍

(f) What is construction of knowledge?

ଜ୍ଞାନ ସଂରଚନା କ'ଣ?

(i) Child makes meaning from the environment.

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ପରିବେଶରୁ ଅର୍ଥ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରେ।

(ii) Child depends on the teacher to learn.

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ଶିକ୍ଷଣ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ।

(iii) Child memorizes the facts.

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ସୂଚନାଗୁଡ଼ିକୁ ମୁଖସ୍ଥ କରେ।

(iv) Child learns from his parents at home.

ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀ ନିଜର ପିତାମାତାଙ୍କଠାରୁ ଶିଖେ।

StudentSuvidha.com downloaded from
Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

(g) The scheme 'Operation Blackboard' is related with

'କଳାପଟା ଅଭିଯାନ' କେଉଁ ବିଷୟ ସହ ସମ୍ପର୍କିତ?

(i) environmental education

ପରିବେଶ ଶିକ୍ଷା

(ii) universalization of elementary education

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ସାର୍ବଜନୀନକରଣ

(iii) adult education

ପ୍ରୌଢ଼ ଶିକ୍ଷା

(iv) value education

ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଶିକ୍ଷା

downloaded from StudentSuvidha.com

(h) Man behaving properly with his fellowmen is an example of which value?

ଜଣେ ମଣିଷ ଅନ୍ୟ ମଣିଷମାନଙ୍କ ସହ ମାନବୋଚିତ ବ୍ୟବହାର ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା କେଉଁ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ଏକ ଉଦାହରଣ ଅଟେ?

(i) Familial / ପାରିବାରିକ

(ii) Cultural / ସାଂସ୍କୃତିକ

(iii) Moral / ନୈତିକ

(iv) Spiritual / ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

(i) When the scores in a distribution are summed up and divided by the number of scores, it gives us

ଯେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ବିତରଣରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସମସ୍ତ ଲବ୍ଧାଙ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ମିଶାଇ ବିତରଣ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମସ୍ତ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟାକୁ ଭାଗ କରାଯାଏ, ଆମକୁ ସେତେବେଳେ କ'ଣ ମିଳେ?

(i) mean / ମାଧ୍ୟମାନ

(ii) median / ମଧ୍ୟମା

(iii) mode / ଗରିଷ୍ଠକ

(iv) range / ବିସ୍ତୃତି

(j) What is the median of the following ungrouped scores?

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଅବର୍ଗୀକୃତ ଲବ୍ଧାଙ୍କର ମଧ୍ୟମା କେଉଁଟି?

3, 4, 3, 5, 8, 7

(i) 4

(ii) 4·5

(iii) 3·5

(iv) 6

downloaded from StudentSuvidha.com

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

2. Answer the following questions as directed : 1×10=10

ନିର୍ଦ୍ଦେଶାନୁଯାୟୀ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଦିଅ :

(a) Correct the sentences without changing the underlined words :

ରେଖାଙ୍କିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ନ ବଦଳାଇ ବାକ୍ୟ ସଂଶୋଧନ କର :

(i) The median is the most stable measure of central tendency.

ମଧ୍ୟମା ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରବଣତାର ମାପକ।

(ii) Rousseau was born in Paris.

ରୁଷୋ ପ୍ୟାରିସ୍‌ରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ।

(b) Fill in the blanks of the following sentences and write the complete sentences at the answer space :

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣବାକ୍ୟଟି ଉତ୍ତର ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ :

(i) Punishment through natural consequences was advocated by _____.

ପ୍ରାକୃତିକ ପରିଣାମ ମାଧ୍ୟମରେ ଦଣ୍ଡବିଧାନ କଥାଟି _____ କହିଥିଲେ।

StudentSuvidha.com
downloaded from

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

(ii) The midpoint of the class interval of 50–59 is _____.

ଗୋଟିଏ ସମ୍ଭାଗ ବିସ୍ତାରରେ ୫୦ ରୁ ୫୯ ଲବ୍ଧାଙ୍କର ମଧ୍ୟବିନ୍ଦୁ ହେଉଛି _____।

(iii) A dropout of 12 years is supposed to take admission in class _____ as per the RTE Act.

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର ଆଇନ ଅନୁସାରେ ଜଣେ ୧୨ବର୍ଷର ପାଠତ୍ୟାଗୀ _____ ଶ୍ରେଣୀରେ ନାମ ଲେଖାଇବା ଦରକାର।

(c) Answer the following questions in *one* sentence each :

ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଗୋଟିଏ ବାକ୍ୟରେ ଦିଅ :

(i) Who has advocated craft-centred education?

ଧନ୍ଦା କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଶିକ୍ଷାର ପ୍ରବକ୍ତା କିଏ?

(ii) Who has advocated observational learning?

ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷଣର ପ୍ରବକ୍ତା କିଏ?

StudentSuvidha.com downloaded from

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

(iii) Which right is violated when a person dies in jail without proper care?

ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ଅଭାବରୁ ଜେଲ୍‌ରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରେ କେଉଁ ଅଧିକାର କ୍ଷୁଣ୍ଣ ହୁଏ ?

(d) Answer in *one* word :

ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦରେ ଉତ୍ତର ଦିଅ :

(i) Who propounded trial and error learning theory?

କିଏ ପ୍ରଯତ୍ନ ଓ ପ୍ରମାଦ ଶିକ୍ଷଣ ତତ୍ତ୍ୱର ପ୍ରବକ୍ତା ?

(ii) Who did his educational experiment at Pondicherry?

ପଣ୍ଡିଚେରୀରେ କିଏ ଶିକ୍ଷା ଉପରେ ପରୀକ୍ଷା-ନିରୀକ୍ଷା କରିଥିଲେ ?

downloaded from StudentSuvidha.com

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

GROUP—B

ଖ—ବିଭାଗ

3. Answer any *ten* of the following questions in 2 or 3 sentences each : 2×10=20

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଯେକୌଣସି **ଦଶଟି** ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର **୨ଟି** ବା **୩ଟି** ବାକ୍ୟରେ ଦିଅ :

(a) Write any two uses of statistics in education.

ଶିକ୍ଷାର ପରିସଂଖ୍ୟାନର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ବ୍ୟବହାର ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(b) Write any two uses of median.

ମଧ୍ୟମାର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ବ୍ୟବହାର ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(c) Give example of any two moral values.

ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ନୈତିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧର ଉଦାହରଣ ଦିଅ।

(d) Write any two topics from history which will promote national integration.

ଜାତୀୟ ସଂହତି ବିକାଶ ନିମନ୍ତେ ଇତିହାସରୁ ଦୁଇଟି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

downloaded from StudentSuvidha.com

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

(e) Write any two functions of motivation.

ଅଭିପ୍ରେରଣାର ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି କାର୍ଯ୍ୟ ଲେଖ।

(f) Write any three programmes in the school to maintain ecological equilibrium.

ପରିବେଶ ସନ୍ତୁଳନ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ବିଦ୍ୟାଳୟର ଯେକୌଣସି ତିନୋଟି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ନାମ ଲେଖ।

(g) Write the methods of teaching recommended by Aurobindo.

ଅରବିନ୍ଦଙ୍କ ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷା ପଦ୍ଧତିଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ଲେଖ।

downloaded from StudentSuvidha.com

(h) Write any three features of student life in Satyabadi system of Gopabandhu.

ଗୋପବନ୍ଧୁଙ୍କ ସତ୍ୟବାଦୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଛାତ୍ର ଜୀବନର ତିନୋଟି ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

(i) Write the role of teacher in a constructivist learning situation.

ସଂରଚନାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

(j) Describe why Gandhiji gave importance to mother tongue in educating the child.

ଶିଶୁର ଶିକ୍ଷାରେ ମାତୃଭାଷାକୁ ଗାନ୍ଧୀଜୀ କାହିଁକି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିଲେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

(k) Write two/three lines to explain the concept of mode.

ଗରିଷ୍ଠକ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ ଦୁଇ/ତିନୋଟି ବାକ୍ୟ ଲେଖ।

(l) Write any three provisions extended under 'Operation Blackboard'.

'କଳାପଟା ଅଭିଯାନ' ଅନ୍ତର୍ଗତ ଯେକୌଣସି ତିନୋଟି ବ୍ୟବସ୍ଥା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

4. Answer any *three* of the following questions in 6 sentences each : 3×3=9

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଯେକୌଣସି ତିନୋଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରତ୍ୟେକକୁ ୬ଟି ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ :

(a) Describe the topics taught under environmental education.

ପରିବେଶ ଶିକ୍ଷା ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

StudentSuvidha.com downloaded from
Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

(b) Describe with example the problem-solving skill.

ସମସ୍ୟା-ସମାଧାନ କୌଶଳକୁ ଉଦାହରଣ ସହ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

(c) Make a comparison of mean and median with example.

ମାଧ୍ୟମାନ ଓ ମଧ୍ୟମା ମଧ୍ୟରେ ଉଦାହରଣ ସହ ଏକ ତୁଳନାତ୍ମକ ଚିତ୍ର ଦିଅ।

(d) Name the components of universalization of elementary education.

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାର ସାର୍ବଜନୀନକରଣ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କର।

downloaded from StudentSuvidha.com

(e) Describe the expectations from the learner in a constructivist learning situation.

ସଂରଚନାତ୍ମକ ଶିକ୍ଷଣ ସ୍ଥିତିରେ ଶିକ୍ଷାର୍ଥୀମାନଙ୍କଠାରୁ କ'ଣ ସବୁ ଆଶା କରାଯାଏ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

GROUP—C

ଗ—ବିଭାଗ

Answer *any* **three** of the following questions : 7×3=21

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଯେକୌଣସି ତିନୋଟି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ :

5. Describe the system of education introduced by Pandit Gopabandhu Das at Satyabadi.

ସତ୍ୟବାଦୀରେ ପଣ୍ଡିତ ଗୋପବନ୍ଧୁ ଦାସ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

6. Describe the educational ideas of Rousseau.

ରଷୋଙ୍କର ଶିକ୍ଷା-ସଂପର୍କିତ ଧାରଣାଗୁଡ଼ିକୁ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

downloaded from StudentSuvidha.com

7. Describe the trial and error learning theory with educational implications.

ଶୈକ୍ଷିକ ନିହିତାର୍ଥ ସହ ଶିକ୍ଷଣର ପ୍ରଯତ୍ନ ଓ ପ୍ରମାଦ ତତ୍ତ୍ୱ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

8. Describe with example how information and communication technology can promote the quality of education.

ସୂଚନା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ବିଦ୍ୟାର ପ୍ରୟୋଗରେ ଶିକ୍ଷାର ଗୁଣାତ୍ମକ ବିକାଶ କିପରି ହୋଇପାରିବ ସଉଦାହରଣ ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com

9. Describe the curriculum and role of teacher to promote international understanding.

ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ବୁଝାମଣା ବିକାଶ ପାଇଁ ପାଠ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କର ଭୂମିକା ବର୍ଣ୍ଣନା କର।

10. Calculate the median of the following grouped data :

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଲବ୍ଧାଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ବିତରଣରୁ ମଧ୍ୟମା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର :

Class Interval ସମ୍ଭାଗ ବିସ୍ତାର	*Frequency* ପୌନଃପୁନ୍ୟ
90–99	2
80–89	5
70–79	9
60–69	12
50–59	3
40–49	3
30–39	2
	$N = 36$

downloaded from StudentSuvidha.com

Download all NOTES and PAPERS at StudentSuvidha.com